

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri popoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželno.

Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Solskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Večerno izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Veturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnine pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računajo po petih vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 16 vin., 2-krat po 14 vin., 3-krat po 12 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Vipavska železnica pa dr. Tuma.

Že večkrat smo konstatirali, da je »Soča« glasila dr. Tume ter da mora pisati to, kar ji veleva dr. Tuma, ali vsaj to, s čimer se on strinja. Da je temu res tako, prepričajo se lahko naši čitatelji iz tajne okrožnice »narodno-napredne« stranke, katero priobčujemo v današnji številki našega lista.

Ako pa ima glasilo deželnega odbornika dr. Tume svojega zaupnika v deželnem odboru, ki mu razkriva tajne in netajne zadeve iz deželnega odbora, potem nam pač nikdo ne zameri, ako smo se potrudili tudi mi, da smo si pridobili takega zaupnika, in sicer samo zato, da smo poizvedeli, kako stojé reči gledé Vipavske železnice v našem deželnem odboru.

Tumovo glasilo je priobčilo o tej zadevi cel članek, v katerem se je nahajalo veliko podatkov iz aktov deželnega odbora, seveda le takih podatkov, ki so bili voda na mlin dr. Tume in njegovih pristašev in ki so imeli jedini namen, nasuti spet nekaj peska v oči našim Vipavcem, ter jih begati, v prvi vrsti pa spraviti pri njih ob zaupanje one može, ki so se z veliko požrtvovalnostjo in mučnim naporom trudili za Vipavsko železnico.

Ako je torej »Soča« bila tako srečna, da ji je njen zaupnik nabral iz aktov deželnega odbora takih podatkov, smemo pričakovati, da nas ne bode zavidala, ako se je tudi nam posrečilo dobiti v deželni pisarni podatkov, ki naj pričajo, kako zelo in kako »pošteno« se dr. Tuma trudi, da bi vse ono, kar so pridobili zagovorniki Vipavske železnice, če že ne uničil, pa vsaj za dolgo časa pokopal. —

Ničesar bi ne rekli dr. Tumi, ako bi se ta »Sočin« »uzor-mož« odkrito postavil po robu proti zgradbi Vipavske železnice; ali da on ta svoj posel na tak način opravlja, kakor ga hočemo označiti, to pač ni lepo, in tako postopanje mora vsak pošten človek najostreje obsojati.

Železniško ministerstvo je sporočilo deželnemu odboru z dopisom z dne 12.

junija 1899 št. 22.654, da ne more poprej oddati dela Vipavske železnice, dokler ne vplača dežela onih 100.000 gld., katere se je zavezala vplačati že v prvem začetku.

No, naš goriški deželni zbor je v svojem zadnjem zasedanju formalno pooblastil deželni odbor, da najme teh 100.000 gld. ter da jih odpošlje na pristojno mesto na Dunaj. Po zgoraj omenjenem dopisu železniškega ministerstva je bila torej oddaja dela Vipavske železnice odvisna jedino le od vplačila omenjenih 100.000 gld.

Namesto da bi dr. Tuma delal na to, da se čim prej izvrši deželno-zborski sklep in se s tem omogoči oddaja zgradbe Vipavske železnice, skušal je železniškemu ministerstvu namigniti, naj zavleče vprašanje Vipavske železnice v daljno bodočnost. Šlo je namreč še za zvezo Vipavske železnice z južnim kolodvorom, in glede tega vprašanja je dospel deželni odboru dopis od žel. min. z dne 27. junija 1900 št. 53.899. Deželni odbor je poveril rešitev tega dopisa dr. Tumi; a namesto da bi se dr. Tuma v rešitvi tega dopisa bavil le z vprašanjem zveze Vipavske železnice z južnim kolodvorom, ter naprosil, da naj se ista čim preje določi in se tako celo to vprašanje kmalu reši, čuje, kaj vse je dr. Tuma vrnil v to svojo rešitev!

Stavil je železniškemu ministerstvu pet predlogov in med temi tudi te-le:

»Da se odbije v smislu člena VI. zakona z dne 21. aprila 1896 drž. zak. št. 141, znesek, ki se prihrani vsled skrajšane proge Gorica-St. Peter-Ajdovščina, od prispevka za nakup osnovnih delnic v skupnem znesku 150.000 gld., in da se odbitek v prvi vrsti porabi za odkup delnic onih občin in zasebnih deleznikov v krajih, ki pridejo vsled rešene variante iz-prometa, posebej občin St. Andrež, Miren, Bilje, Renče in Dornberg, v drugi vrsti pa med zasebnike označene proge za odškodovanje na izgubljenih obrestih, najmanj po 4% od pregodaj vplačane osnovne glavnice«.

»Da vlada pospeši izvršitev načrtov državne železnice Gorica-Prvačina-Trst ter zagotovi izvršitev te proge najdalje v bodočem zasedanju državnega zbora«.

Ali se ni zgodilo že, da sta se vtopila neki materi dva sina skupaj, igrajoča se ob jezerskem bregu?

Otroci so bili odrasli, zdaj jej je ponehal oni strah; ali prišla je pa druga nesreča: zdaj je pretepal gospod Semenka — češ: da ni kaj prav naredil; zdaj zopet oba gospodiča Ivana; a zdaj je zopet kričala gospa nad Tiskom — ker je šel mimo nje, pa se jej ni priklonil. Vsak božji dan so topli otroke kot bobeni. In če je tudi minul dan brez graje in kazni, vendar je bila nemirna in srce je bilo tužno, vedno se je bala kake nesreče.

Jedva so jeli otroci hoditi, da so bili že materi v tolažbo in pomoč, pa so jih vzeli v svoje sobe. Od tega časa ni bilo za mater več veselega trenutka, niti mirnega spanja: Po dnevi in po noči je imela vedno pred seboj te dečke, zbledele, utrjene. Zdelo se jej je, da jih vidi, kako sedijo v sobi mirno, brez šume, brez zabave, prav tiho: Če so se hoteli kaj zganiti, ali spregovoriti besedo med seboj, takoj so zarentačili nad njimi: »Vsak ropot je tam! Vas že naučim tiho sedeti!« In golobčki so se prestrašili ter utihnili.

Vsak božji dan se je umivala Vera z drobnimi solzami. Otrocičji moji, cveti moji, zgodaj ste zveneli!

»Da za ta slučaj predloži državnemu zboru načrt zakona za omejitve prispevka, določenega z zakonom z dne 21. aprila 1896 drž. zak. št. 141, od 150.000 na 50.000 gld. iz deželnega zaloge, ter da za vplačane prispevke občin in zasebnih udeležnikov predlaga odkup nabavljenih osnovnih delnic ter da odkup takoj izvede«.

Vprašamo pa: kaj imajo vendar vsi ti predlogi opraviti s pričetkom dela Vipavske železnice? Ali se ne dajo vse te zahteve, v kolikor bi bile opravičene, rešiti tudi ne glede na to, kdaj se prične gradjenje Vip. železnice, kar se tudi gotovo zgodi? Vprašamo, ni-li to očitvidno namigavanje, naj železniško ministerstvo zidanje železnice še čim dalje mogoče zavleče? In zgradba železnice naj bi bila po predlogih dr. Tume odvisna od državnoborskega zasedanja in od državnoborskih sklepov, ko dandanes nihče ne ve, kdaj pride skupaj državni zbor, a še manj pa, kdaj bo isti kaj sklepal.

Vprašamo nadalje, kaj ima opraviti proga Gorica-Prvačina-Trst s pričetkom dela Vipavske železnice, ko se bo dalo vprašanje glede skupne porabe železniške proge med St. Petrom in Prvačino itak uravnati, naj se železniška črta Gorica-Trst zida prej ali slej? In pa zakaj naj bi bila gradba Vipavske železnice, za katero obstoje že vsi postavniki in denarni pogoji, odvisna od gradbe železniške črte Gorica-Trst, o kateri se še ne ve, ali in kdaj da sploh dovoli državni zbor potrebna denarna sredstva.

No, deželni odbor, uvidevši vse te spletke, naperjene proti Vipavski železnici, je zavrnil te predloge dr. Tume ter je sprejel le ona predloga, v kateri je hotel dr. Tuma svoje prave pravice namene previdno zaviti, namreč prvi, da se čim prej določi zveza med Vipavsko železnico in južnim kolodvorom, in da se izda za isto gradbeno dovoljenje, ter zadnji, da se nemudoma razpiše oddaja gradbe Vipavske železnice in da se gradba prične najdalje v jeseni tega leta.

Dr. Tuma je torej ob enem, ko je namigaval ministerstvu, naj gradbo Vip. železnice zavleče, za slučaj, da se mu ta spletki ne posreči, skrbel tudi za to, da si je pripravil pot, po kateri se

Kar so imeli, so bili prodali, a denar se je bil poizgubil. Ali je mari malo potreba za tako družino? A gospod ne da ničesar, le srdi se. »Ti — pravi — moraš imeti svoje premoženje; saj imaš bogatega očeta, vsega dovolj! Če ti je žal za otroke, pa glej sama, jaz imam i brez vas obilno stroškov«.

Mož jej je kmalu povsem zbolel in nekako otrpnil radi pomanjkanja in tuge; ni se več zmenil za nobeno stvar. Večkrat ga je prosila Vera, v solzah se trepeča, naj pogleda na otroke, naj jih ne umiče. Ali on je bil radi velike britkosti ves iz sebe, in kar na vrat na nos je planil iz hiše — bled, bliščečih očij, da je bilo strašno le pogledati ga. Še le, ko ga je potolažila z ljubeznjivimi besedami, se je spametil; objel je otrociče, jih pritisnil k sebi ter se topil v solzah.

VII.

Tako sta skupno trpela. Kar pride nepričakovano še druga britkost in to najteža: gospod se je jel napravljati na pot v Moskvo, in vzeti je hotel seboj tudi Zlatarenka. Niti prosila ga nista, naj jih ne loči, ker je bil tako neusmiljen, da je bilo vse zastoj.

»Z Bogom, otroci moji!« poslavljal se je Ivan; »z Bogom, sokoli moji jasni! Spoštujte mater, ljubite se med seboj, ne

izvleče iz te zagate, in je le zato, da nasuje Vipavcem, posebno pa svojim pristašem, dovolj peska v oči, stavil tudi zadnji svoj predlog.

Ker pa dr. Tuma s svojimi za Vip. železnico tako nevarnimi predlogi ni prodir v deželnem odboru, poiskal si je druge poti, da je spravil svoje, žel. zn. nevarne namigljaje do ministerstva. In ta pot je bila baš ona peticija, katero je poslal v podpis Vip. županom. Ali hvala Bogu, da bode vsem tem spletkarijam kmalu konec. Kajti, kakor smo že poročali, merodajni krogi so grofu Coroniniju obljubili zatrdno, da se delo Vip. železnice takoj odda, kakor hitro vplača dežela svojih 100.000 gld. To slednje se pa še te dni zgodi, kakor je zatrdil deželni glavar deputaciji županov, ki se mu je v tej zadevi predstavila v četrtek.

Iz navedenega pa naj vsakdo, ki ima še količjak razsodnosti in mu ni dr. Tuma s svojim peskom že popolnoma zasul očij, razvidi, kake zasluge ima dr. Tuma za Vip. železnico.

Vzlic vsem grdim napadom v glasilu dr. Tume moramo priznati, da deželni poslanec prof. Berbuč s svojimi somišljeniki ne opusti nobene prilike, da se ne bi krepko in uspešno potegnil za železniško črto, ki je vsem rodoljubom po Vipavski dolini, rekli bi, prirastla k srcu.

Da pa že danes zaprečimo vsako sumničenje od izvestne strani, izjavljamo, da naš zaupnik pri deželnem odboru ni ne Cabej, ne g. Ern. Klavžar, marveč mož, ki je popolnoma ravnopraven poslaneu in odborniku dr. Tumi.

Poslanec dvorni svet. Šuklje o notranjem položaju.

(Konec.)

Isto bi se dalo urediti finančno vprašanje, namreč težavno razmerje med aktivnimi in pasivnimi deželami.

Tako sem zavzet za to globoko segajočo drž. preosnovo, da se niti pred to mislijo ne ustrašim, uveljaviti jo potom s §. 14. Opuščam pa to misel le iz jednega razloga. Za tako operacijo treba izvrstnega operaterja. Takih operaterjev pa v Avstriji, žal nimamo.

delajte nobenemu krivice..... z Bogom, moji ljubi otroci! Ljubljena moja žena! Ne spominjaj se v srdcu mene nesrečnika, ki sem te utopil v breznu in te zdaj zapuščam!...

Vera niti plakala ni; stala je blede kot zid; ni obrnila svojih očij od Ivana in ga ni spustila iz očij. A tū zakriči gospod: »Hitro, hitro!« Ivan pritisne še enkrat k srcu svojo Vero in zbeži od nje. Tedaj še le se zavede Vera; vzdigne se, pa že ga ni bilo več — daleč je bil že. Le prah se je dvigal kvišku ter kazal, kod je odšel; okrog nje pa so plakali otroci. »Otroci moji! zdaj nemate več nobenega varuha, ne pomočnika; prav sami ste ostali na svetu«.

Kako življenje! Prej je vsaj mogla pogledati v ljube oči, slišala je prijazno besedo, pa se privila k njemu in plakala sta skupaj — vse jej je bilo laglje, ko je imela pri sebi ljubo dušo, pa zvesto srce. Ali zdaj so ostali kot rastlina na polju! V vasi so bili sicer tudi dobri ljudje; ali vsak je imel opraviti s se svojo lastno bedo ter je objokoval svojo britkost. Da bi imela vsaj staro tetko pri sebi, da bi ta plakala z Vero in blagoslovila njene otroke!

(Dalje prih.)

LISTEK.

V robstvu.

(Slepa ljubezen).

Maloruski spisal: — Marko Vovčok.

Preselili so ju na dvorišče: in tu je Bog dal dete, narodil se je deček, Vera privije sinka do srca; in obdile so jo drobne solze. »Sinko moj! dete moje ljubljeno! Ali bi se radoval na svetu ter užival njegovo krasoto, tolažbo in veselje: ali tvoja usoda bode bitka! Še v zibelki se bodo drli na te, že z malega te preteпали — niti razviješ se ne, draga moja cvetka, pa že zveneš!«

VI.

Vera je preživela leto, prebila dve, i tretje i četrto. Gospod jo je blagoslovil z otroci: tri sine je imela kot tri sokole. Ali koliko se je mučila, koliko solz pretočila nad njimi, Mati božja! Saj pravijo: dete zaboli roka, a mater srce! Ide na roboto, mora jih pustiti; a deteta — eno ne govori, drugo ne hodi, a tretje ne zna še sedeti — drobno je — nadzorovati ga nema kdo, kajti staro taščo so pogrebili ono leto, ko se je poročila Vera. Čez dan tužno prebije v delu, a zvečer hiti domov: kaj neki delajo tam moji otrocičji? A srce jej mré... ni gotovo, ali jih dobi žive in zdrave.

je 30.000 mož in je preskrbljena z naj boljšim orožjem. Umevno je, da se bode že pred vrati mesta unel hud boj med temi četami in Kitajci, katerih je zbranih v Pekingju in pred mestom nad 100.000. Prihodnji teden se bode že najbrže čulo o hudih bojih v Pekingju. Ti boji utegnejo biti zares grozoviti, kajti gotovo je, da se bodo Kitajci z vso gorečnostjo uprli prestopu svojega „svetega mesta“ po mednarodnih vojakih. Kadar pa uderijo ti vojaki v mesto, tedaj bode tekla kri po cestah in ulicah, da bode joj. Kajti kitajska vlada se ni udala nasvetu podkralja Li-Hung-Čanga in francoskega poslanstva, da se ne ustavlja mejnarodnim četam.

Na poziv Kitajske vlade, da naj poslanci zapusté s svojimi družinami in drugimi inozemci Peking pred koj dospé mejnarodne čete pred mesto, ker sicer ne prevzema nobene odgovornosti za njihovo življenje, so odgovorile vse evropske in ameriška vlada po svojih zastopnikih, da se to ne more zgoditi, dokler kitajska vlada ne da poročila, da se poslanikom ne pripeti ničesar žalega na poti v Tientsin. Kitajska je tudi izdala nek dekret, s katerim se obeta poslanikom na poti varstvo, toda — ob enem s tem dekretom pa je izdala drug taji dekret, da se ima inozemce, ako odpotujejo, pomoriti mej potjo do zadnjega; ta hudobni dekret je po naključju prišel v roke francoskemu poslaniku Pichonu. Zdaj je gotovo, da poslanci ne zapusté Pekingja in čakajo svoje usode, katera je ob teh razmerah popolnoma nejasna.

Velevlasti so tudi sporočile kitajski vladi, da jej nalagajo vso odgovornost za življenje inozemcev v Pekingju za časa obleganja po mejnarodnih četah.

Vkljub temu pa je usoda teh ljudi zdaj pomilovanja vredna, kajti zdiljanost kitajskih čet ne bode poznala nobenih mej, kadar dospé mejnarodno vojaštvo v mesto. Že zdaj so se pomnožili napadi na angleško poslaništvo, kjer se nahajajo inozemci. Kitajci bombardirajo čedalje močnejše poslopja in nevarnost je velika. — Mej tem, ko se vse to vrši okoli Pekingja, pa nastopajo še sedaj posamezne države samostojno in si hoté prisvojiti svoj plen. Rusija uspešno prodira v Mandžurijo. Njena armada bo v kratem znašala nad 100.000 mož. Rusija si hoče osvojiti Mandžurijo, ker je ta pridobitev važna za razvoj Sibirije. Mandžurija je rodovita in bogata dežela s 14 milijoni prebivalcev. Anglija pa se hoče polastiti pokrajine Shanghai in je poslala tija že več svojega vojaštva. Tudi Amerika si ne da vezati rok, da si še ni znano, kaj namerava ona. Vse kaže, da vrhovni poveljenik Waldersee, katerega je baje izbral sam ruski car, ne bo imel drugega opravila nego — postaviti se na čelo nemških in četam, katere pa bodo, kakor se že zdaj kaže, precej osamljene.

Najnovejše vesti poročajo, da so mejnarodne čete že dospele v Peking ter da so osvobojeni poslanci in drugi inozemci.

Vojna v južni Afriki.

Okoli Pretorije se vršijo že nekaj časa nenavadne vojne operacije. Buri hočejo na vsak način pregnati angleškega vrhovnega poveljnika, lorda Roberta a iz Pretorije, svoje prestolnice. V tem mestu je bila organizovana velika burska zarota, ki je nameravala pomoriti vse angleške častnike, Roberta pa vjeti. Prav v zadnjem trenutku so Angleži to zaroto zasledili in nekaj članov zarote zaprli. Okoli Pretorije se vrše podrobni boji, s katerimi dajo Buri mnogo opravka Angležem. Razni angleški generali se trudijo, da bi polovili burske vojskovodje, a se jim to ni še posrečilo. General De la Rayer je zahodno od Pretorije ob Eland-Riverju zajel angleškega nadpolkovnika Hoara z vso njegovo četo. Buri imajo še 20.000 mož in vsega dovolj za nadaljevanje vojne. Angleži sicer bahajo, da bo vojna v 14 dneh končana in poročajo lažljivo o raznih uspehih nasproti Buri. — Burska deputacija pa, ki se nahaja v Bruselju, je izjavila, da hočejo nadaljevati vojno in da zagotovo upajo dobiti še vse nazaj, kar so jim vzeli Angleži. Poslednji že delajo z obupnimi sredstvi. Obetajo burskim generalom visoke službe in odškodnine, ako odnehajo od vojne. Tudi obetajo burskim kmetom, da jim vrnejo vsa posestva, ako odlože orožje. Toda Buri se ne ganejo.

Kako slabo stoji z Angleži, kaže najboljša statistika angleških izgub v južni Afriki, katero je izdala angleška vojna uprava šele te dni. Po tej statistiki imajo Angleži v Afriki sledeče izgube: Dne 4. julija so iznašale izgube 29.706 mož. 11. julija 30.693, 18. julija 32.530, dne 25. julija 34.750 in končno 2. avgusta že 36.559 mož. V treh tednih od 11. julija do 2. avgusta so torej Angleži izgubili vsak teden nad 2000 mož. Bolniki v tem številu niti niso uračunani. Glasom poročila „War Office“ so bile angleške izgube do dne 4. avgusta sledeče: Ubityh 272 častnikov in 2534 mož, vsled dobljenih ran umrlo 74 častnikov in 663 mož, ujetih je bilo 59 častnikov in 2740 mož,

v ujetništvu umrlo 1 častnik in 85 mož, vsled bolezni umrlo 145 častnikov in 4937 mož, vsled nezgod 1 častnik in 77 mož, za vojno nezmožnih so poslali v Anglijo 1105 častnikov in 25.049 mož. Skupno torej znašajo angleške izgube po tem viru 1657 častnikov in 36.085 mož.

Domače in razne novice.

Sedemdeseti rojstni dan Nj. Velicanstva cesarja. Po vsej širni državi avstrijski praznuje se te trenutke sedemdeseti rojstni dan našega milega vladarja cesarja Franca Jožefa I. Vsi zvesti narodi avstrijski tekmujejo v prirejanju svečanosti v proslavo tega pomembnega dne, vsa mesta, trgi in tudi vasi so okrašene z zastavami in drugimi svečanostnimi znaki, povsodi po širnem avstrijskem cesarstvu se berejo sv. mase za dobrega vladarja in vsa Njegova zvesta ljudstva molijo k Bogu, da bi nam zaščitnika miru ohranil še mnogo let, kakor nam ga je ohranil na čudovit način do te visoke starosti.

Toda mej tem, ko se Ga Njegovi narodi spominjajo v goreči ljubezni in prošnji k Bogu, je On — osamljen na svojem prestolu. Kar Mu je bilo najdražega in Negovemu srcu najbližjega, vzela mu je kruta roka tamne usode. V cvetu let Mu je ugrabila smrt jedinega sina in prestolonaslednika Rudolfa, ki je bil namenjen, da zasede nekdanj avstrijski prestol in — però se brani zapisati — Njegova blaga soproga cesarica Elizabeta je padla pod orožjem surovega morilca, zabodena v plemenito srce. Že to dvojce bi zadostovalo, da stare Njegovo mehko čuteče srce. Toda še cela vrsta bridkih izkušenj ni Mu bila prihranjena, izkušenj v Njegovem vladarskem, kakor i družinskem življenju. Od zorne mladosti cesarjeve, ko je 18-letni mladenič moral vzeti v roke odgovornosti polno vlado, pa do tega trenutka, niso za en hip prenehale politične borbe za obstanek naše države. Sovražni valovi tujinstva, ki so se zaganjali v Avstrijo, hoteli so in hoteli bi vsak hip potopiti jo v globočino pogube. Tu je bilo treba silnega poguma, velikega vladarskega znanja in še večje opreznosti, a ob enem neugasne ljubezni do narodov, — vse to je združeval v sebi plemeniti cesar Franc Jožef. A On vse svoje dni tudi ni bil varen življenja; roka morilčeva je čisto prežala Nanj. Leta 1854 Ga je napadel v sredi stolice avstrijske na Dunaju neki Madžar, in v Trstu je prežal nanj od irredente najeti Oberdank. Kolikokrat pa je še sicer odšel hudodelskim nakanam, javnost za to niti ne ve!

Ne da govorimo o mnogih neprijetnostih dogodivših se v cesarski hiši, omenimo le te, da vse neštivilne težave niso uklonile Njegove močne volje in niti ne Njegovega trdnega zdravja. Vedno udan v voljo Najvišjega, poznal je le eno na svetu: svoje visoke dolžnosti, katerim je žrtvoval vse svoje življenje. Danes teče že 52. leto Njegovega vladanja in naš prejasni vladar je še tako neumorno na delu za blagor države, kakor je bil v svojih najboljših letih. Od ranega jutra v pozno noč je vedno na delu in marsiktero rano ali pozno uro, ko se Njegovi podaniki še zibljejo v neskrbnem snu, je On na trudopolnem delu. Nikdo od nas ne sluti, koliko žalosti in skrbi Mu provzroča nesloga med Njegovimi narodi, ko bi srčno rad videl, da so srečni vsi. Ako bi ljudje slutili to, znali bi, kako težko je biti vladar na svetu.

Ali da je naši državi prihranjeno še večje gorje, to imamo zahvaliti edino le Njemu, ki razume odvrniti od svojih ljubljenih narodov vojno gorje. Zato bodi naša združena želja: Bog živi cesarja Franca Jožefa in ga ohrani še mnogo let!

Za proslavo rojstnega dne cesarjevega. Goriški župan je povabil včeraj vse meščane, da razsvetlijo okna in okrasijo svoje hiše z zastavami. Temu povabilu se je meščanstvo v toliko odzvalo, da je večina njih sinoči razsvetlila svoja okna in tudi razobesila zastave v črno-zoltil, belo-modrih in belo-rudečih barvah. Precej hiš pa je bilo tudi brez razsvetljave in zastav, nekateri so tudi prezrli črno žolto (cesarsko) barvo in so izobesili samo belo-višnjevo zastavo, to-raj barvo mesta Gorice. Sinoči je bil sijajen obhod z mestno godbo po mestu, mej katerim se je čulo zblikov „Evviva Francesco Giuseppe I! Evviva l' Austria!“ Danes ob 10. uri je bila slovesna sv. masa v stolni cerkvi, katero je daroval Nj. eminenca kardinal in kate-re se je udeležilo polnoštevilo vse v Gorici navzoče vojaško in pa civilno dostojanstvo.

Osebnost. Gospod dr. Andrej Lisjak je odšel v Slatino pri Rogatecu na Stajerskem. Vrne se zopet v Gorico dne 7. septembra.

Smrtna kosa. V Št. Andrežu je umrla včeraj dopoldan v 45. letu svoje starosti gospa Frančiška Molar roj. Lut-

man, soproga prvega podžupana v Št. Andrežu. Pogreb bode danes zvečer ob 6½ uri. N. v. m. p.!

Izjava. Pridružujem se izjavi ri-henberskega župana gospoda Josipa Pavlice ter preklecujem podpis na znani peticiji izvrševalnega odbora „narodno-napredne“ stranke, oziroma dr. Tume, glede Vipavske železnice.

Vogersko, 16. avgusta 1900.

župan

Andrej Gregorič.

Deputacija vipavskih županov pri deželnem glavarju. V četrtek so se pošli nekateri vipavski župani kot deputacija k gosp. dežel. glavarju ter ga prosili, da bi deželni odbor zadevo glede uplačila onih 100.000 gl. za Vipavsko železnico čim prej rešil. Gosp. deželni glavar je deputaciji obljubil, da bode vse priskrbel, da se to v najkrajšem času in celo že te dni zgodi.

Sklep šolskega leta na tukajš-nem zavodu gluhomih. V torek je končalo šolsko leto na tukajšnem zavodu gluhomih. Dečkov in deklic je bilo v zavodu 84 in sicer dečkov 46, deklic 34.

Okrožnica vsem županstvom poknežene grofovine Gorisko-Gradiške. — Naročuje se županstvom, naj izdajajo spričevala pristojnosti (domov-nice) za take osebe, ki se imajo pospravi-ti v katero javno norišnico, za vse na-tančnostjo, razkazuje v njih ime in pri-imek očetov in materin, ali je oseba samskega stanu, ali poročena in s kom, starost, rojstni kraj, domovno občino in dotični okraj in pa stan. Tak spričevala, ki bi ne obsegala vseh teh podatkov, se povrnejo v dopolnitev. Ob enem se omenja, da mora spričevala ubožnosti, ki jih izda županstvo, potrditi tudi duhovniški urad, če jih pa ta izda, morajo biti sopolpisana od županstva.

Grozna družinska zaloigra se je pripetila včeraj dopoldan v Gorici. Jože Hvalič, dvor in njegova žena Rozalija sta že dolgo časa živela v sporu med seboj. Žena je Hvaliča vedno zmerjala, da ves prisluženi denar zapije in jej ne da ničesar. Prišlo je med njima celo do hudega. Nedavno se je Hvalič tako spo-zabil, da je svoji ženi grozil, da jo po-bije s sekuro, na kar ga je šla tožit. Na sodišču so ga prašali, če jo je res hotel ubiti. „Kdo ne bi take babe pobil!“ je odgovoril zatočenec in sodišče mu je odmerilo osem dni zapor. Ko je prišel iz zapor, ni svoje žene več našel doma, šla je k sosedu Lojzju Pertotu na Placuti št. 8. in vzela seboj svojo 11letno hčer. Hvalič jo je zaporedoma prosil, naj se vrne k njemu, toda zaman. Včeraj pa se je zgodilo nekaj strašnega. Ob 10. uri dopoldan je prala Pertot na dvorišču, kar zagleda, da se iz stanovanja Hvaličevega vali dim in šviga plamen. Naglo je poklical mizarja Juha, ki je udril v stanovanje Hvaličevo, — a tu se mu prikaže strašen prizor: oprava je bila vsa v ognju, a sredi sobe na tleh je ležal Hvalič mrtev, nad njim pa je še tlel ko-nopec, katerega konec je imel okoli vratu. Mož je v svojem obupu zaprl stanovanje, opravo zažgal, potem pa se obesil.

Mrtvo truplo Hvaličevo so odpravili v mrtvašnico, a ogenj so naglo pogasili.

Za drugo železniško zvezo med Trstom in notranjnimi deželami. — Finančni minister je dal železniškemu ministerstvu na razpolago potrebnih de-narnih sredstev, s katerimi je omogočeno, da se prične z izdelovanjem podrobnih načrtov in sicer na bohinjski progi in pa na progi Gorica-Trst. V treh tednih se prične taka potrebna dela glede pre-dorov med Podbrdom in Bistrico in pa pri Opčinah.

Veselica v Kásovljah. V nedeljo dne 26. t. m. priredi društvo „Čitalnica“ v Brjah veliko veselico v Kasovljah in sicer s priznajnim sodelovanjem goriškega „Sokola“, tamburaškega društva ajdovsko-šturskega in mnogih drugih narodnih društev. Vspored je sledeči: 1. Prolog. 2. Igra „Dva gospoda in eden sluga“. 3. Tamburanje in petje. 4. Sokolske vaje. 5. Prosta zabava in ples. Ker so vsi pogoji za to veselico: prostori, lepa okolica, izborna postrežba itd. itd. prav ugodni, se je nadejati, da bode udeležba velikan-ska zlasti tudi iz Gorice.

Zblaznel je učitelj na Vojsčici pri Komnu, g. Peter Luvín. Mož, kateri ga je imel varovati, privezal ga je k postelji, ter se za nekoliko časa odstranil. Luvín se je med tem osvobodil vezij in porabil priliko, ko je bil brez nadzorstva, da si je prerezal žile na rokah in tudi na vratu. Nesrečnega so dne 16. t. m. prepeljali v norišnico v Gorici, kjer je te dni umrl.

Kristančič Franc, star 24 let, je peljal z očetom seno v petek 10. t. m. iz doline v Krasno s 4 voli. Ko je hotel podložiti kamen pod kolo, se mu je spo-drsnilo, voli so popustili, in padel je pod kolo tako nesrečno, da mu je kolo glavo zmastilo in je ostal na mestu mrtve.

Nesreča. — V Podbrdu, občina Deskle, je vedrila včeraj za časa hude

ure družina štirih ljudi pod košatim hrastom. Na opazko hčere, da v hrast lahko vdari, oddalijo se trije k bližnji kopi. V tem trenutku trešči in ubije očeta Podbrščka, ki je bil ostal pod hrastom.

Smrt vsled mušjega pika. Ne-davno sta dva mlada zakonska, še le poročena, naredila izlet na Javornik na Gorenjskem. Zunaj v naravi pa je pila mladega moža na spodnje ustnice muha tako močno, da je ustna koj jela otekati. Mož se pa za to ni nič zmenil in je še le čez dva dni vprašal za svet zdravnika. Ta pa je izjavil, da ni več pomoči, in res, v osmih dneh je po velikih mukah mladi mož izdihnil.

Istrski deželni zbor. — V pone-deljek je istrski deželni zbor zaključil svoje zasedanje. Stari Mate Campitelli, istrski deželni glavar, je povedal v svo-jem zaključnem govoru, da so italijanski poslanci jedini pravi zastopniki istrskega ljudstva, torej „hrvatsko-slovenski“ poslanci. Potem takem seveda ni bilo čisto nič treba pravih hrvatsko-slovenskih pos-lancev. Tega mnenja je bila in je še danes najbrže tudi vlada, zato se ni tudi nič zmenila za to, ali gredo vsi pos-lanci v deželni zbor ali ne. „Piccolo“, ki je prinašal na dolgo in široko poro-čila o vsem, kar se je v deželnem zboru godilo in govorilo, nam ni povedal, ali je stari Mate zaključil svoj govor tudi z običajnim trikratnim evviva r a c e s a r j a in kateri evviva bi bili poslanci krepko ponovili, pač pa pravi, da je začel stari Mate proti koncu govora ihteti — in sicer tako ihteti, da so mu zadnje besede zastale v grlu. Pa čemu bi se mi toliko bavili s takimi rečmi, ko niso iste nič mari onim, katerim bi morale biti najbolj mari?! O tej zadnji seji naj po-vemo le toliko, da je piranski notar Depa n g h e r, utemeljujoč svojo resolu-cijo, naperjeno proti dvojezičnim tis-kovinam po davčnih uradih, avstrijsko vlado tako smisel in se jej tako rogat, da bi bil zaslužil od strani vladnega zastopnika vsekako strožji odgovor, kakoršnega je dal namestništveni svetnik Fabiani. Rogal se je namreč vladi, češ, da se je morala udati l. 1894 italijanskemu terorizmu, ko je šlo za dvojezične napise pri sodiščih ter pretil še s hujšim, ako se ne uda Italijanom, češ, da so v današnjih časih presenečenja na političnem polju na d n e v n e m r e d u. Ni li piranski notar pri tem žuganju morda mislil na mož-nost, da se nekega lepega dne prikaže italijanska — eskadra pred Porečom in Trstom!? Vse mogoče, kajti Italijanom se pri nas tako dobro godi, da so po-stali že preveč razposajeni in tako raz-vajeni, da mislijo lahko tudi na take stvari.

Atentat ali nesreča? — Poročali smo zadnjič, da se je pripetila 12 t. m. po noči v bližini Rima velika železniška nesreča. To poročilo nam je še popolniti v nekoliko. Po noči ob 11. uri se je od-peljal z rimske postaje brzovlak, ki je bil natlačen poln udeležencev pogreba kralja Umberta. V vlaku je bilo mnogo italijanskih in vnanih odličnih oseb. Zu-naj rimske postaje, blizu mosta Salario, naenkrat nastane strašen hrup, ki se je razlegal daleč skozi noč, kaj je bilo? Treskoma se je razpočil kotel na loko-motivi in vlak se je ustavil na samotni progi. Ob enem se je unel poleg proge jeden brzovlajnih drogov in seveda tudi brzovajna žica, vsled česar se ni moglo hitro sporočiti o nesreči v Rim. V Rimu se je mej tem napolnil drug vlak, ki je odkuril po istem tiru s postaje. Ta vlak je dospel toraj z vso hitrostjo na kraj nesreče, ondi pa se je zagnal s tako silo v stoječi vlak, da je razbil več vozov is-tega, a se je na kose razbila tudi loko-motiva poslednjega vlaka. Nastala je strašna zmešnjava. Silen krik se je raz-legal skozi noč. Izpod razbitih vagonov so potegnili okoli 50 ljudi mrtvih in ranjenih. Med mrtvimi je francoski ge-neral Driquet in komandant Français. Ital. poslanec Massiniju je zlomljena roka, generalu Baffinu je odtrgalo nogo. Ra-njence so takoj prepeljali v Rim v vo-jasko in civilno bolnišnico. Sum leti na železniško osobje, katero je na italijan-skih železnicah brez vse discipline; go-vori se pa tudi, da ni bilo to nič dru-gega nego nov anarhistični atentat. Jako potrjuje ta sum dejstvo, da se je unel brzovajni drog in je zgorela žica, vsled česar se ni moglo zgorejati o nesreči v Rim, potem pa, da raz stoječi vlak niso dali nobenega znamenja sledečemu vlaku, da ustavi. Vse to govori za možnost, da je v Italiji anarhistov tudi mej železni-skim osobjem, in je mogoče, da se je vse to osobje odstranilo od vlaka predno se je zgodila katastrofa. Ker je bil v prvem vlaku veliki knez Peter s svojo soprogo Milico, sestro ital. kraljice Jelene, in pa odposlanik belgijskega kralja, ni izključeno, da je bila na delu zopet anarhistična zarota. Kralj Emanuel in kraljica Jelena sta se silno prestrašila in sta takoj sedla v kočijo in se peljala na kraj nesreče. K sreči se velikemu knezu in njegovi soprogi ni pripetilo ničesar, vendar je težko ranjen zastopnik belgijskega kralja.

Stem pa ni izključeno, da bi se ne dala na podlagi takega programa ustanoviti stalna drž. zbor. večina. Sedaj ni nobene večine več, stara je razbita. „Arbeitsmajorität“, osnovana proti Čehom, se je sama zrušila tekom 24 ur. Levica sploh ni več v stanu, niti s pomočjo nove koalicije ne, ustvariti trajno večino, niti tedaj ne, če se ji pridružijo Poljaki in nem. konservativci. V opoziciji so še držali skupaj levičarji, a le za silo, a izročite jim vlado, in takoj si bodo v laseh. Demoralizovani parlament se zbudi k delu le tedaj, če se iznova združijo stranke stare večine. Temelj za to smo položili že jugoslovanski poslanci, združivši se s češkim veleposestvom in Treuinfelsovo skupino. Ako si Čehi, ki so poleg velike darovitosti dokazali mnogokrat državniško zmernost in previdnost, ne bodo dali vezati rok po kvaternem radikalizmu, ako do jeseni počakajo s svojimi ukrepi ter se pri njih vsaj nekoliko ozirajo na težavno stališče jugoslov. prijateljev, hkratu pa tudi na nujne potrebe avstrijske države, potem sem uverjen, da se zopet zverži stara desnica, toda očiščena prejšnjih nedostatkov, prešinjena z novo življensko energijo.

Toda gola restitucija stare večine še nikakor ne pomiri razdejane države. Težiti bo za tem, da se ta večina pomnoži z zmernimi elementi iz leveice. Poštena poravnava je Slovanom možna z vsemi onimi nemškimi strankami, ki stoje res še na avstrijskem programu, katere ne škilijo preko črnožoltih mejnikov in so pogumni dovolj, da svojega avstrijskega rodoljuba ne vržejo pod mizo kakor hitro kdo izmed kričave jate nemških nacionalcev — n. pr. Schönerer ali Wolf — vzdigne svoj glas.

A kakšno je razmerje med nami in sedanjim ministerstvom?

Koerberjeva vlada ima nekaj prav odličnih členov v svoji sredi, katerim ni odrekati niti strokovne sposobnosti, niti državnškega pogleda. Koerber sam je mož poln dobre volje, izkušen in neumorno delaven uradnik, ki Slovanom nikakor ni protiven. Navzlic temu se bojim, da nas s svojo popustljivostjo nasproti neopravičenim italijanskim in nemškim zahtevam ne prisili v hudo opozicijo.

Ne pripadam k onim vročehrvnim in kratkovidnim politikom, ki bi najrajši takoj začeli napad na vlado, če se v naših političnih okrajih imenuje adjunktom ali notarjem kak naš nasprotnik. Vem namreč, da imajo ministristva večkrat vezane roke. Iz premnogih žalostnihkušenj vem tudi, da je celo nečuvstva brez-taktnost nekaterih slovenskih poslancev naravnost onemogočila vladi, ugoditi nam. Ali vzlic temu je imenovanje državnega nadpravdnika v Gradcu direktna žalitev, direktna pravokacija slovenske narodnosti. Zahtevali smo le to, da bodi imenovanec uradnik, ki je slovenščine zmožen. Toda imenoval se je mož, ki je slovenščine docela nezmožen, zato pa za svojo nalogo nesposoben. To je tako neosnovano preziranje naših prirojenih in ustavnih pravic, da mora iz tega nastati najnevarnejši prejudic za razmerje med slovensko delegacijo in vlado. Želim, da se varam, a doždeva se mi, da nam bo boj proti Koerberju usiljen.

Slomškova slavnost.

(Konec.)

Po slavnostni sveti maši, pri kateri je sodelovalo 32 cerkvenih pevcev iz Celja, se je vršilo odkritje spominske plošče na šolskem poslopju. Pri tej priliki je imel slavnostni govor nadučitelj Strmšek. Jedro njegovega govora je bilo: „Kakor vrtnar pomeče iz zemlje plevel, tako je vrtnar Slomšek zatiral mej slovenskim ljudstvom plevel — slabe navade in netil veselje do poštenega, krepostnega življenja in klical je Slovencem: „Slovenci, ne pozabite, da ste sinovi matere Slave, bodi vam sveta sv. vera in beseda materina! Slava njemu, mi pa po njegovi poti naprej!“ Pri teh besedah govornikovih je padla zavesa od spomenika Slomškovega, — ljudstvo je en hip molče strmelo v podobo slavljenca, kakor bise bila ista prikazala iz davne preteklosti

ljubljenemu narodu, — na to pa je zagrmelo iz tisoč grl „Slava Slomšku, slava, slava!“

Učiteljski zbor pa je zapel veličastno pesem „Molitve za slovanski rod“.

Napis na spominski plošči se glasi: „Nepozabljenemu Antonu Martinu Slomšku, knezu in škofu lavantinskemu in buditelju slovenskega naroda ob stoletnici njegovega rojstva postavili njegovi rojaki.“

Na to je bil slavnostni obed, mej katerem je bilo čuti krasnih navdušenih govorov in kateremu je predsedoval vojaški kapelan Marzidovšek. Govorili so: dr. Medved o slovenski bodočnosti, posl. Povše v imenu slovenskih, čeških in rusinskih poslancev, katerih združenje živo čuti potrebo delovati v duhu Slomškovega. Župan ljubljanski, Hribar o velikem pomenu Slomška za probujo štajerskih Slovencev. Dr. Tavčar je slavil v Slomšku slovenskega škofa. Hrvatski pisatelj Kukuljevič-Sakcinski se je spominjal Slomška kot prijatelja Gaja, Jelačica in Strossmayerja.

Največje navdušenje pa je zavladalo, ko je vstal diakovski župnik Čepelik, zastopnik škofa Strossmayerja. Živjoklicev ni bilo ne konca ne kraja in navdušenje je priklopelo do skrajnega vrhunca, ko je Čepelik dejal: „Pozdrave pri našam od našega oca Strossmayerja.“ (Vse občinstvo je pri teh besedah vstalo raz sedežev in strme poslušalo nadaljne besede). „Spominjal se je danes biskup Strossmayer vašega Slomška pri sv. maši. Ko sem odhajal med vas, dejal mi je biskup: Slomšek je bil svetec, po katerem naj se vzgleduje slovenski narod“.

Predsednik Marzidovšek je napil škofu Strossmayerju, kar je vzbudilo nepopisno navdušenje. Po banketu so se slavitelji podali na Slomškov rojstni dom. Na pragu rojstne hiše Slomškove je govoril g. Kač in dejal: „Narod, ki rodi kneze, ni narod siromakov. Slomšek je bil knez miru, ne prepira. Obljubimo, da hočemo hoditi po njegovi poti.“

Ginljivo je bilo videti priprosto kmečko ljudstvo, ki je stalo odkrito pred Slomškovim rojstnim domom in ki je ob govoru g. Goriskega iz Jarenine burno zaklicalo: „Živela krščanska hiša Slomškova!“ Govornik je namreč dejal: „Dokler so slov. kmetске hiše take, kakor je dom Slomškov, slovenske in krščanske, ostali bomo Slovenci nepremagljivi!“

G. dr. Medved je nazdravil sedanjemu lastniku Slomškove rojstne hiše, Antonu Slomšku, ljudstvo je potomeca Slomškovega dvignilo na ramena.

Po mnogo krasnih govorih in ginljivih prizorih narodne ljubezni in navdušenja so se slavitelji razšli.

Na tej slavnosti pa se je narod slovenski zopet navžil onega ognja narodnega navdušenja, katerega smo tako potrebni, da vztrajamo v borbi za svoje pravice. Duh Slomškove nas je zopet oživil in vzbudil za krepko jednotno delo, — po njegovi poti pogumno naprej do lepega cilja! Slava Slomškoveму imenu!

Zarota ali ká-li?

Po neključju je prišla tudi nam v roke ona tajna okrožnica izvrševalnega odbora „narodno-napredne“ stranke, o kateri je bilo že tu in tam mnogo govorjenja.

Ker se je že od več strani izrekla želja, naj bi se ta okrožnica objavila ter se tako to imenitno delo naših „zarotnikov“ (lahko bi rekli „Mafigozov“) otele pozabljenosti, sklenili smo tej želji ustreči v današnjem listu brez komentara. — Ta okrožnica se toraj glasi tako-le:

P. n. gospodu

Izvrševalni odbor „narodno-napredne stranke“ Vas je imenoval zaupnikom v Vaši občini in Vas uljudno prosi, da bi sprejeli to častno nalogo.

V znamenje, da ste sprejeli, blagovolite podpisati priloženo izjavo, ktero nam pošljite v pridjanem zavitku.

V celi deželi je imenovanih nad 400 zaupnikov. Izvrševalni odbor, podprt ob to četo najveljavnejših mož v deželi, bo mogel razviti svoje delovanje za vsestranske koristi našega naroda po onih načelih, ktere je proglasil prvi zaupni shod dne 8. marca t. l. — Toda

zaupniki bodo morali tudi v resnici izvrševati svojo prelepo nalogo.

Pred vsem varovati čast, ugled in disciplino stranke. To se zgodi z možnim, samozavestnim nastopanjem v vsem javnem življenju: z varovanjem popolne tajnosti v vseh namenih stranke, ko je to potrebno. Vsa sporočila od izvrševalnega odbora naj se drže tajno in naj se brez prigovora izvršujejo.

Vsak zaupnik imej odprte oči in ušesa za vse, kar počenjajo agitatorji ali pristaši ktere koli druge stranke; vsako količjak sumljivo gibanje je sporočiti takoj izvrševalnemu odboru. — Zaupniki naj zastavljajo previdno vse svoje moči v to, da bodo stali naši pristaši na čelu občinam, društvom, posojilnicam, ter da pridejo v okrajne šolske svete, cestne odbore, davčne komisije i. t. d., da bodo imenovani zaupnikom v različna zastopstva pri deželnih in državnih korporacijah. Kjer to še ni, naj se sporoči o pravem času izvrševalnemu odboru in navsvetuje, kaj storiti, da pridejo naši somišljeniki na krmilo. — Istotako naj zaupniki premišlujejo, kaj bi naša stranka koristnega storiti za posamične občine ali okraje, in naj v tem oziru svetujejo.

Zaupniki naj pridobivajo ljudstvo za našo stranko. To se zgodi najbolje s tem, ako širijo „Sočo“ in „Primorea“, da se ljudje na ta dva lista naročajo in ju pridno čitajo. Stranka brez dobrih listov je kakor ptič brez peruti. — Izvrševalni odbor je sklenil z lastnikom „Soče“ in „Primorea“ tako zvezo, da bosta lista zvesto tolmačila politiko stranke. V ta namen je osnovan poseben uredniški odsek. V teh listih se bo zrealila politika stranke, da bosta naša prvobornitela za vsestranski svobodni razvoj naroda.

Kadarkoli pa se obrne izvrševalni odbor do Vas s kako prošnjo, s kakim naročilom, tedaj ga treba izvršiti brez premisleka: kajti za umestnost ali neumestnost bo odgovarjal zboru vseh zaupnikov. Posebno pa Vas že danes nujno prosimo, naj morebitne domače razmere v Vaši občini nikar ne uplivajo na delovanje naše stranke. Često nastane v občini domač spor med pristaši naše stranke; ob občinskih volitvah si včasih stojte naši somišljeniki — nasproti. Taka nasprotja pa naj nikogar ne motijo v skupnem delovanju naše narodno-napredne stranke, marveč vsi naj se zberejo pod isto napredno zastavo, ko jih izvrševalni odbor pokliče na delo. V taki organizaciji so zapisani vsi uspehi stranke v blagor naroda. In da je bila ta organizacija nujno potrebna, o tem je pričrčan pač vsak s mišljenjem. Zato izvrševalni odbor z gotovostjo pričakuje, da se tej organizaciji pokorite tudi Vi in sprejmete čast zaupnika naše stranke, podpisavši priloženo izjavo.

V Vaši občini so naši zaupniki vsi nize imenovani možje. Vsi ti zaupniki smatraje se za odbor naše stranke v tamošnji občini. Shajajte se ob potrebi na skupno posvetovanje, da se razgovarjate o vseh političnih in gospodarskih vprašanjih, da si dela v domačem kraju delite po enotnem načrtu in skušate pridobiti vse ljudstvo pod zastavo narodno-napredne stranke. — V ta namen lahko svoj domači odbor pomnožite po svoji previdnosti: sklepe vseh posvetovanj pa treba vselej sporočiti izvrševalnemu odboru v Gorico.

V takem delovanju ni zagotovljen le razcvet naše stranke, marveč tudi vsestranski blagor naroda na podlagi naprednih idej, ki prešinjajo vse naše načrte.

Ker poznamo Vaše rodoljubje. Vaše narodno in napredno mišljenje, Vašo gorečnost za vsestranski svobodni razvoj naroda, smo Vam poverili svoje neomejeno zaupanje, uverjeni, da se v Vas nismo varali in da ostanete kot skale trden zaupnik naše stranke. Mi potrebujemo celih mož za vojskake, in takega vidimo tudi v Vaši osebi. Zato smo prepričani, da sprejmete čast zaupnika narodno-napredne stranke.

Ako bi pa tega ne mogli storiti iz katerega koli vzroka, prosimo, da nam vrnete to pismo s prilogo vred.

Prosimo konečno, da nam imenujete druge moze iz svoje občine, o katerih ste prepričani, da bi bili lahko vredni zaupniki naše stranke.

V Gorici dne 1. junija 1900.

Za izvrševalni odbor
„narodno-napredne stranke“
Dr. R. Gruntar Dr. H. Tuma
tajnik predsednik

Izjava
Slavnemu izvrševalnemu odboru
„narodno-napredne stranke“
v Gorici

Podpisani
naznanjam, da drage volje sprejemem imenovanje za zaupnika „narodno-napredne stranke“ na Goriškem in se obvezujem:

1. Varovati vsikdar čast, ugled in disciplino stranke z možatim in samozavestnim nastopanjem v vsem javnem življenju.
2. Varovati vselej popolno tajnost v vseh namenih stranke, zlasti vseh poročil ali naročil izvrševalnega odbora.
3. Paziti na gibanje agitatorjev in pristašev ktere koli druge stranke ter o vsem poročati izvrševalnemu odboru v Gorici.
4. Zastavljati vselej vse svoje moči v to, da pridejo na čelo občin, društev, posojilnic, cestnih odborov, šolskih svetov i. t. d. le pristaši narodno-napredne stranke.
5. Širiti glasili stranke „Sočo“ in „Primorea“ v najširše vrste naroda.
6. Izvrševati naročila izvrševalnega odbora brez prigovora, za umestnost ali neumestnost bo odgovarjal odbor.
7. Stati vedno in povsod zvest kot sobojevnik pod narodno-napredno zastavo, razvito na prvem shodu 8. marca t. l. brez ozira na morebitne osebne in domače spore v občini, imajoče le celokupne namene stranke pred očmi.

To izjavo potrjujem s svojo moško besedo in svojo ročnim podpisom.

Z vsem spoštovanjem

zaupnik narodno-napredne stranke.

v dne

Priloga

P. n. gospod!

Hud boj je bil letos za „Goriško ljudsko posojilnico“, naši stranki je bil vsiljen, ali izbojevali smo ga sijajno. — Zdaj treba še, da se bo posojilnica dobro razvijala vključ zaprekam, ktere stavljajo nasprotniki. S tem se najbolje pokaže moč stranke.

Posojilnica ima danes okoli 1.400.000 Kr. hranilnih vlog; rezervni zalog okoli 60.000 K; deležev pa nad 160.000, toraj okoli 380.000 Kr. garancije ali jamstva. Ena petina tega denarja ni odločno naše stranke; bodimo toraj pripravljeni, da ga tudi izplačamo, in sicer brez škode v sedanjem razviku posojilnice. Ako letos to izvršimo, dokažemo tudi denarno silo naše stranke v največji meri.

Prosimo Vas toraj, da obračate svojo pozornost „Goriški ljudski posojilnici“, ker od nje bodo imeli Slovenci cele dežele velike koristi. Nabirajte jej deležev (po 10 gold. ki se obrestujejo po 6%) in hranilnih ulog, ki se obrestujejo po 4½%. Naši rojaki imajo mnogo denarja v tujih denarnih zavodih, a naša posojilnica je enako varen zavod. Ves ta denar bi moral priti v „Goriško ljudsko posojilnico.“

Kdor ne mara ulagati denarja v to našo posojilnico iz kateregakoli vzroka, ima na razpolago „Trgovsko-obrtno zadruho“, ki je z neomejenim jamstvom, ter lastna že uplačana glavica presega hranilne uloge. Večja varnost je toraj izključena.

Tudi zadruga obrestuje po 4½%, svote nad 5000 gld., ki se odpovedo 1 leto naprej, pa celo po 5%. Ob tako ugodnih pogojih bi pač nikdo naših ljudi ne smel imeti denarja v tujih zavodih.

Prosimo toraj, delujte v tem zmislu.

V Gorici 16. junija 1900.

Izvrševalni odbor

„narodno-napredne stranke“.

Politični pregled.

Notranja politika.

Zdi se, kakor da bi se hotel začeti pomikati stroj naše notranje politike. Te dni je bil ministerski predsednik dr. Koerber pri cesarju v Ischlu. Listi poročajo, da mu je predložil načrt, po katerem hoče vlada urediti njeno nadaljno postopanje ter da je cesar ta načrt tudi odobril.

Vlada ne misli baje na nobene izvanredne korake. Meseca septembra da skliče državni zbor ter da razvije takrat voditeljem strank svoj program.

Ceravno zatrjuje njen organ, da se ne misli vlada do takrat pogajati z nobeno stranko, mu tega nikdo ne veruje. Kajti še te dni pojde češki minister dr. Rezek v Prago pogovarjat se z raznimi češkimi politikmi.

Češki listi pišejo sicer, da ne kaže Čehom, da bi zopet ustopili v staro državnozborsko desnico in v istem duhu govore tudi govorniki na raznih javnih shodih — ali apodiktičnega ne — izrekli še do zdaj ne jedni ne drugi.

Naš notranji položaj je toraj tako zmeden, da si ne moremo nikakor ustvariti vsaj približno prave slike o njem, posebno pa, ker se je v zadnjem hipu začela po raznih listih razširjati vest, da se bode sedanje ministerstvo nekoliko predrugučilo ter da bodo vanje poklicani tudi nekateri parlamentarci.

Vojna na Kitajskem.

Le malo ur do Pekinga še imajo mejnarodne čete. Za nekaj časa so se bile ustavile v kraju Yangtsun, da si odpočijejo, potem pa nadaljujejo svojo pot. Prej ko mine nedelja, bodo morda že pred pekiškimi vrati. Mednarodne čete

Anarhist se je obesil. V Zagrebu so zopri zidarskega polirja Vitorija Cividini (zopet Italijan!), ki je odobral umor svojega kralja Umberta. Po noči se je pa Cividini v zaporu obesil. Naj bi ga posnemali vsi anarhisti!

Javna zahvala.

Dovršivši svoje službeno delovanje, štejem si v prijetno dolžnost, izreči vsem dragim mi prijateljem, posebej še prečastiti duhovščini, blagorodnim občinskim načelnikom ter vrlemu učiteljskemu osebju, svojo prirčno zahvalo za ljubeznjivo in krepko podporo, katero so mi blagovolili skazovati tekom mojega več nego 40-letnega službovanja v Dalmaciji in na Primorskem v sezamskem in goriskem okraju.

Ces. svetnik dr. Zencovich.
višji okr. zdravnik v p.

Sejmi

24. avgusta v Gorici (sv. Jerneja)
14 dni. 28. avgusta v Štanjelu.

Tržne cene v Gorici

za 100 kg.

oves	K 13—
turšica	„ 14—
krompir	420
seno	240

G. Likar,

Gorica, Semeniška ulica št. 10.

Trgovina pisarniških in šol. potrebščin.

Raznoverstno papirnato blago.
Knjige: molitvene, šolske in vpisne.
Tiskovine iz „Narodne tiskarne“ po enaki ceni. Prekrbuje tisk vizitnic, računov, kuverte z napisi.

Sprejema v vezanje knjige.

Vse po najnižjih konkurenčnih cenah.

Peter Drašček,

trgovec z jedilnim blagom.

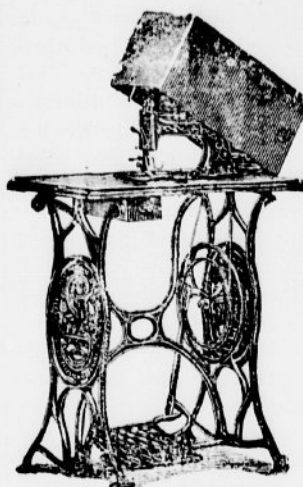
V GORICI — Stolna ulica šte. 2 — V GORICI

Priporoča se p. n. občinstvu v Gorici in z dežele.
Prodaja kavino primeso, olja, moke iz Majdičevih mlinov in vse jestvine.

Zaloga žveplenk
sv. Cirila in Metoda.

Fani Drašček,

zaloga šivalnih strojev.

Prodaja strojev tudi na tedenske ali mesečne obroke. Stroji so z prvih tovarnih ter najboljše kakovosti. Priporoča se slav. občinstvu.

ROJAKI, POZOR!

Podpisani trgovci jestvin si štejejo v čast, naznaniti p. n. občinstvu, da so vsled skupnega naročevanja na debelo vsemu blagu, katero naročujejo edino le pri slovenskih veletržcih, kakor pri tržki M. Truden v Trstu i. t. d., cene zdatno znižali.

Nadejajo se torej, da jih bodo podpirali tudi rojaki, in to temveč, ker je blago izborno in sveže ter postrežba točna.

Z odličnim spoštovanjem

Ant. Vran v Skriljah, Al. Kosovel v Velikih Zabljah, J. Mrevlje v Sv. Križu, Ivanka Vodepivec v Kamnjah, Fr. Birska v Vrtovinu in I. Jerkič v Dobravljah.

Jakob Miklus,

trgovec z lesom in opako, zaloga pohištva, rakev (trug), vinske posode itd.

v Pevmi,

za Soškim mostom, p. Gorica.

priporoča p. n. občinstvu svojo bogato zalogo, zagotavlja najhitrejšo postrežbo in jako nizke cene.

Anton Bortolotti,

kamnosek,

Gorica, Franc-Jozefova cesta št. 33.

Zaloga mrtvaških spomenikov, cene od 10 do 200 gld.

Mirodilnica

v Tržni ulici poleg kritega trga (poslopje c. kr. okrož. sodišča)

ima veliko zalogo nafinejega

žvepla v kosih,

katero prodaja po najnižji ceni.

Ima tudi vsakovrstnih najboljših pripomočkov za čiščenje vina.

Zaloga Portland- in Roman-cementa.

Priporoča se p. n. občinstvu

Ant. Jeretič.

Kolesarji pozor!

Podpisani naznanja gg. kolesarjem, da ima v zalogi dvokolesa iz najboljšega materiala po jako nizkih cenah, in sicer od 170 kron (85 gld.) naprej opremljene z vsemi potrebščinami (kompleti). — Ob enem priporoča gg. krojačem in šiviljam svojo veliko zalogo raznoverstnih šivalnih strojev najnovejših sistemov od 48 kron (24 gld.) naprej. — Poroštvo 5 let. — Daja tudi na obroke.

Z odličnim spoštovanjem

Martin Šuligoj,

urar v Kanalu.

Nikaka

skrivnost ni več

napraviti si vsakdo doma sam brez vsake priprave in težave najlažje likerje po francoskem sistemu s pomočjo ekstraktov, ki slanejo za napraviti po 5 litrov likerjev: Tropinovec, Absinc, Vermut, Ruski pelinovec, češki liker, Kimel po 80 kr.; Slivovec, Rum, češnjevcev, Alaš, Alpski liker po 85 kr. in Konjak, Benediktinec, Chartreuse, Pilzenski liker po 95 kr. — Razpošiljam proti predplačilu v znak ali poštne nakaznice: po poštnem povzetju 10 kr. več. Vsaki pošiljki pridenem navodilo, kako se napravi liker. Preprodajalec, če naročijo več blaga, mnogo ceneje.

Anton Rukavina,

Trst, Via Belyedere št. 23

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8

priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih,

briskih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerno. Postrežba poštena.

Podpisana priporočata slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi svojo novo urejeno

prodajalnico jestvin.

V zalogi imata tudi raznoverstne pijače n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brin, ec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, gorušice (Senf), Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo mlo ter drugo v to stroko spadajoče blago. — Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Kopač & Kutin,

trgovec v Semeniški ulici h. št. 1.

v lastni hiši, kjer je „Trg. obrt. zadr.“

Novoporočenci pozor!

Štejem si v čast naznanjati slavnemu občinstvu, da sem razširil trgovino pohištva v ulici Veturini, glavni vhod v Gosposki ulici.

Anton Breščak

v Gorici, Gosposka ulica št. 14, (blizu lekarne Gironcoli).

V zalogi ima najelegantnejšo sobno opremo, na katero se še posebej opozarja p. n. občinstvo!

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo za vsaki stan. Pohištvo je po najmodernejših slogih, posebno spalne, jedilne in posetne sobe so po nemškem slogu. Pohištvo je od prvih mizarstvih mojstrov. Sprejema vsa naročila in izdeluje po izbori obrisa, najceneje in v najkrajšem času. — Bogata zaloga podob na platno in šipo z različnimi okvirji. Belgijska brušena ogledala vsake velikosti. Različno pohištvo, kakor: toaletne mizice, različna obešala, preproge za okna itd. Različne stolice iz trsa in celulojda, posebno za jedilne sobe. Blazine iz strune, afriške trave, z žimami in platnom na izbero ter razne tapetacije. —

Reči, katerih ni v zalogi, preskrbijo se po izbori cenikov točno, trdno ter v najkrajšem času.

Daje se tudi na obroke, bodisi tedenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

Vzajemna zavarovalnica

proti požarnim škodam in poškodbi cerkv. znonov v Ljubljani, je pričela svoje delovanje.

Pisarna zavarovalnice

Se nahaja

na Dunajski cesti v Medjatovi hiši (v pritličji.)